

OTSUS

Vaidlustusaja number	119-26/307719
Otsuse kuupäev	17.06.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	AS-i G4S Eesti vaidlustus Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi riigihanke „Tehnohooldusteenuse tellimine Pärnu maakonna (Paikuse) objektidele (2026)“ (viitenumber 307719) osas 2 AS-i G4S Eesti pakkumuse läbi vaatamata jätmise ning aktsiaseltsi Pristis pakkumuse edukaks tunnistamise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, AS G4S Eesti, esindaja vandeadvokaat Kaarel Berg Hankija, Riigi Kinnisvara Aktsiaselts, esindaja Alo Pikk Kolmas isik, aktsiaselts Pristis
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 4 ja RHS § 198 lg 3 alusel

- 1. Jätta vaidlustus rahuldamata.**
- 2. Jätta AS-i G4S Eesti vaidlustusmenetluse kulud tema enda kanda.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 18.03.2026 avaldas Riigi Kinnisvara Aktsiaselts (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbiviidava riigihanke „Tehnohooldusteenuse tellimine Pärnu maakonna (Paikuse) objektidele (2026)“ (viitenumber 307719) (edaspidi Riigihange) hanketeate

ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi RHAD), sh *Pakkumuse esitamise ettepanek* (edaspidi Ettepanek).

Riigihange on jagatud kaheks osaks:

- Osa 1 - OSA I Üldine tehnohooldus
- Osa 2 - OSA II Nõrkvoolusüsteemide tehnohooldus (edaspidi Osa II).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitati 8 pakkumust, sh esitasid Osas II pakkumuse 5 pakkujat, nende hulgas AS G4S Eesti ja aktsiaselts Pristis.

2. 19.05.2026 otsusega jättis Hankija Osas II AS-i G4S Eesti pakkumuse läbi vaatamata ning tunnistas vastavaks ning edukaks aktsiaseltsi Pristis pakkumuse (edaspidi Otsus).

3. 29.05.2026 laekus vaidlustuskomisjonile AS-i G4S Eesti (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Vaidlustaja pakkumuse läbi vaatamata jätmise ning aktsiaseltsi Pristis (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumuse edukaks tunnistamise otsustele Riigihanke Osas II.

Järgnevalt käsitleb vaidlustuskomisjon üksnes Riigihanke Osa II.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 04.06.2026 kirjaga nr 12.2-10/119 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 09.06.2026 ja neile vastamiseks 12.06.2026. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha ja menetluskulude taotluse Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Hankija.

Kolmas isik oma seisukohti vaidlustusmenetluses ei esitanud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **AS G4S Eesti**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Hankija viib läbi Riigihanget tehnohooldusteenuse hankimiseks Sisekaitseakadeemia Paikuse objektile kuni 72 kuuks, eeldusliku algusajaga 01.11.2026. EVS 807 koodide 281, 282, 283, 284, 248 osas, st nõrkvoolusüsteemide hooldus.

Riigihanke objektiks on Sisekaitseakadeemia Paikuse õppekeskus, kus Vaidlustaja osutab käesoleval ajal Stell Eesti AS-iga (edaspidi Stell) sõlmitud lepingute alusel erinevate nõrkvoolusüsteemide hooldusteenust, olles need sinna varasemalt ise paigaldanud:

- 30.05.2023 allkirjastati Vaidlustaja ja Stelli vahel lepingu nr B-22/6126 muudatus (edaspidi Stelli Leping I), mille alusel osutab Vaidlustaja Stellile Paikuse õppekeskuses automaatse tulekahjusignalisatsiooni ja mehaanilise suitsueemaldussüsteemi hooldust. Leping kehtib kuni 31.10.2026. Stell osutab Riigi Kinnisvara AS-ile mh Paikuse õppekeskuse tehnohoolduse teenust, mille aluseks on Vaidlustajale teadaolevalt riigihankes nr 252417 sõlmitud raamleping nr HA1-13/2022-1901;
- 28.09.2022 on Vaidlustaja ja Stelli vahel sõlmitud ka leping nr B-22/6127 (edaspidi Stelli Leping II), mille aluse osutab Vaidlustaja Stellile Paikuse õppekeskuses ka valveseadmestiku hooldusteenust ja läbipääsusüsteemide plaanilise hoolduse teenust. Stelli Lepingutes I ja II on küll objektiks nimetatud vaid Kooli tee 12, kuid tegelikult hõlmavad need lepingud kõiki Paikuse õppekeskuse hooneid (Kooli tee 12, Kooli tee 12/1, Kooli tee 12/2, Kooli tee 12/4, Kooli tee 12/7, Kooli tee 12/8 ja Kooli tee 13);
- 16.10.2024 allkirjastasid Hankija ja Vaidlustaja töövõtulepingu nr AET-6/2024-628, mille objektiks olid automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi juurdeehitustööd õppehoone sööklas Kooli tee 12/3 ja õppekorpuses 2 Kooli tee 12/7. Vaidlustaja on varasemalt paigaldanud ka Kooli tee 13 õppehoonesse automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi.

5.2. Vaidlustaja esitas Riigihankes parima hinnaga pakkumuse, kuid Otsusega jättis Hankija 2 (9)

Vaidlustaja pakkumuse läbi vaatamata, tunnistas ülejäänud neli pakkumust vastavaks ning Kolmanda isiku pakkumuse edukaks.

Hankija põhjendab Vaidlustaja pakkumuse läbi vaatamata jätmist sellega, et Vaidlustaja ei täitnud hanketeate p-is 2.1.4 ja Ettepaneku p-is 6 sätestatud hankelepingu täitmise kohaga tutvumise kohustust, kuna Vaidlustaja esindaja ei ole objektidega tutvunud ega kohapeal aktile allkirja andnud.

5.3. Ettepaneku p-ides 6.3-6.5 on sätestatud, et hankelepingu täitmise kohaga tutvumine on kohustuslik ning pakkumuse saab esitada üksnes objektiga tutvumise korral, millise kohustuse täitmata jätmise korral jäetakse pakkumus RHS § 111 lg 7 alusel läbi vaatamata.

Tutvumisnõude eesmärk on anda pakkuja hankelepingu eseme kohta teavet, et võimaldada koostada pakkumus adekvaatse teabe alusel. Vaidlustaja on selle täitnud.

5.3.1. Vaidlustajal puudus objektiga tutvumiseks sisuline vajadus, kuna Vaidlustaja on teenuse osutamise objektiga igakülgsest tuttav (Vaidlustaja osutab Stellile Lepingute I ja II alusel Paikuse õppekeskuses automaatse tulekahjusignalisatsiooni, mehaanilise suitsueemaldussüsteemi, valveseadmestiku ning ligipääsusüsteemi hooldusteenust ning on varasemalt need süsteemid sinna ise paigaldanud).

5.3.2. Vaidlustaja töötajad käisid ka eraldi objektiga tutvumas.

Ettepaneku p-is 6.2 oli objektiga tutvumiseks ette nähtud kaks alternatiivset kuupäeva ja kellaaega: 17.04.2026 kell 10.00 ja 29.04.2026 kell 14.00.

Vaidlustaja hooldusjuht K. S. ja tehniline spetsialist T. V. käisid 17.04.2026 ajavahemikul kell 10.30–11.00 objektiga ka eraldi tutvumas. Objektile juurdepääsu andis neile Paikuse õppekeskuse valvelauas töötanud päevnik I. H. Kuigi see ei toimunud konkreetset Ettepaneku p-is 6.2 nimetatud kellajal ning Ettepaneku p-is 6.4 nimetatud akti ei allkirjastatud, käisid Vaidlustaja töötajad ka tegelikkuses objektiga tutvumas.

5.4. Hankija kohaldas RHS § 111 lg-id 6 ja 7 ebaõigesti, mistõttu on Otsus Vaidlustaja pakkumuse läbi vaatamata jätmise kohta õigusvastane.

Vaidlustaja pakkumus oleks tulnud tunnistada edukaks kui madalaima hinnaga pakkumus, mistõttu rikub Vaidlustaja õigusi ka Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine.

5.5. 19.05.2026 esitas Vaidlustaja täiendava seisukoha.

5.5.1. Tutvumiskohustus tuleb lugeda täidetuks.

5.5.1.1. Vaidlustaja ei ole väitnud ega leia, et Hankija ei peaks Ettepaneku p-te 6.3–6.5 järgima ning neid tuleks ebaõigesti tõlgendada. Küll aga ei nõustu Vaidlustaja sellega, et hankelepingu täitmise kohaga tutvumise kohustuse saab lugeda täidetuks üksnes viisil, nagu leiab Hankija.

Hankija tõlgendab Ettepaneku p-te 6.3–6.5 liialt kitsalt ning formaalselt. Hankedokumente tuleks tõlgendada pakkuja soodsamal ja vähem koormaval viisil ning laiendavalt nii, et tagataks võimalikult suur konkurents, st võimalikult suurema arvu pakkuja osalemine riigihankes võimalikult väheste piirangutega (Tallinna Ringkonnakohtu otsus asjas nr 3-17-1639, p 14).

5.5.1.2. Vaidlustaja ei ole väitnud, et teda tuleks vabastada hankelepingu täitmise kohaga tutvumise kohustusest. Vaidlustaja on tutvumisnõude eesmärgi, tagada pakkuja teavet hankelepingu eseme kohta, et viimane saaks adekvaatse teabe alusel pakkumuse koostada, täitnud (Tallinna Ringkonnakohtu otsus asjas nr 3-24-3333). Sellest tuleb juhinduda kõnealuste Ettepaneku punktide tõlgendamisel.

5.5.2. Vaidlustaja täidab juba hankelepingu objektil nõrkvooluseadmete ja läbipääsusüsteemi hooldamise lepinguid, on sinna automaatse tulekahjusignalisatsiooni seadmed varasemalt ise

paigaldanud ning käis hankelepingu täitmise kohaga ka eraldi tutvumas. Selliste asjaolude põhjal tuleb lugeda hankelepingu täitmise kohaga tutvumise kohustus täidetuks. Tegemist ei ole Vaidlustaja teistmoodi kohtlemise, Vaidlustaja vabastamisega tutvumiskohustusest ega viidatud Ettepaneku punktide ebaõige tõlgendamisega.

5.5.3. Vaidlustaja hankelepingu täitmise kohaga tutvumist tõendab Paikuse õppekeskuse e-kiri: Sisekaitseakadeemia politsei- ja piirivalvekolledži relvuri politseimajor I. H. 05.06.2026 e-kiri, milles viimane kinnitab, et 17.04.2026 käisid kaks Vaidlustaja töötajat/tehnikut Paikuse õppekeskuse hoonetega tutvumas (edaspidi E-kiri).

5.5.4. Hankija väited seoses kaalutlusõiguse teostamisega on põhjendamatud

5.5.4.1. Hankija väidab, et Ettepaneku p-ide 6.3–6.5 sõnastus oli imperatiivne ja ühemõtteline ega jätnud Hankijale mingit kaalutlusruumi.

Hankija väide kaalutlusõiguse puudumisest oleks asjassepuutuv juhul, kui Vaidlustaja oleks jätnud tutvumiskohustuse täitmata. Kui lähtuda Hankija väitest, et tal puudub Ettepaneku p-ides 6.3–6.5 sõnastuse põhjal kaalutlusõigus, puudunuks Hankijal sellises olukorras võimalus kaaluda, kas jätta Vaidlustaja pakkumus läbi vaatamata või mitte. Vaidlustaja täitis tutvumiskohustuse viisil, mida saab lugeda tutvumiseks. Seega Hankija ei pidanudki hakkama kaaluma Vaidlustaja kõrvaldamise küsimust.

Jäädes selle juurde, ei nõustu Vaidlustaja ka sisuliselt Hankija väitega kaalutlusõigus puudumise kohta.

5.5.4.2. Ettepaneku p-is 6.2 oli nimetatud kaks kuupäeva ja kellaaega, millal sai tutvumiskohustust täita. Sellele vaatamata luges Tallinna Ringkonnakohus otsuses asjas nr 3-24-3333 tutvumiskohustuse täidetuks sellega, et pakkuja oli muul viisil hankelepingu täitmise kohaga tuttav.

5.5.4.3. Kui Hankija peab kaalutlusõiguse puudumise alla silmas seda, et Ettepaneku p 6.5 sisaldab sõnastust, et (Hankija) jätab sellise pakkuja pakkumuse läbi vaatamata, mitte näiteks sõnastust, et võib jätta, siis selle põhjal on ebaõige järeldada, et Ettepaneku p 6.5 välistab Hankija kaalutlusõiguse. Tingimusi ei saa tõlgendada ainuüksi nende grammatilisele analüüsile tuginedes, kuna seegi võiks viia tulemuseni, mis on vastuolus hankija taotletava eesmärgi ja/või hankemenetluse üldiste põhimõtetega (Tartu Ringkonnakohtu otsus asjas nr 3-17-1063, p 18).

5.5.4.4. Ebaõige on tõlgendada Ettepaneku p-te 6.3–6.5 selliselt, et pelgalt grammatilisel lugemisel tuleb järeldada kaalutlusõiguse puudumist. Punkte tuleb tõlgendada kooskõlas tutvumiskohustuse eesmärgiga.

6. Hankija, **Riigi Kinnisvara Aktsiaselts**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Hankija jättis Otsusega Vaidlustaja pakkumuse läbi vaatamata põhjusel, et Vaidlustaja ei täitnud RHAD-is sätestatud kohustust tutvuda hankelepingu täitmise kohaga.

6.2. Hankija on seotud RHAD-is sätestatud tingimustega. Hankija ei tohi pärast pakkumuste esitamise tähtaja möödumist RHAD-is sätestatud tingimusi ümber tõlgendada ega ühe pakkuja suhtes nendest kõrvale kalduda, kuna see rikuks teiste pakkujate õigusi ja võrdse kohtlemise põhimõtet.

Ettepaneku p-is 6.3 on sätestatud, et hankelepingu täitmise kohaga tutvumine on kohustuslik ning pakkumuse saab esitada üksnes objektiga tutvumise korral.

Ettepaneku p-is 6.4 on tutvumise tõendusena ette nähtud akti allkirjastamine kohapeal. Samuti on sätestatud, et juhul, kui pakkuja esindaja tutvub objekti(de)ga iseseisvalt väljaspool Hankija poolt tutvumiseks määratud aega ja ilma objekti kontaktisiku osavõtuta, loetakse, et pakkuja ei ole

hankelepingu täitmise kohaga tutvunud.

Ettepaneku p-is 6.5 on sätestatud, et pakkujal, kes ei ole käinud objektiga tutvumas ja kelle esindaja ei ole objektiga tutvumise aktile allkirja andnud, puudub pakkumuse esitamise õigus ning tuginedes RHS § 111 lg-le 7 jätab Hankija sellise pakkuja pakkumuse läbi vaatamata.

6.3. Vaidlustaja ei ole täitnud RHAD-is sätestatud eeldust pakkumuse esitamiseks.

Vaidlus puudub, et Vaidlustaja ei tutvunud objektiga ettenähtud ajal koos Hankija esindajaga ja ei ole allkirjastanud Ettepaneku p-is 6.4 nõutud akti.

6.4. Vaidlustaja põhiväide on, et ta on objektiga varasemate lepingute kaudu tuttav. See asjaolu ei tähenda, et Hankija saaks Vaidlustajat objektiga tutvumisel kuidagi teistmoodi kohelda kui RHAD-is sätestatud tingimused seda ette näevad. Tutvumisnõude eesmärk on tagada kõigile pakkujatele ühetaoline teave hankelepingu eseme kohta võrreldavate pakkumuste koostamiseks. Kui Hankija oleks ühe pakkuja vabastanud kohustusest, mille täitmist ta teistelt pakkujatelt nõudis, viitega sellele, et kõnealune pakkuja juba osutab objektil teenust, asetaks see ülejäänud pakkujad ebavõrdsesse olukorda ja rikuks RHS §-is 3 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet.

6.5. Vaidlustaja ei ole tõendanud, et ta on objektiga tuttav.

6.5.1. Vaidlustaja ei teavitanud enne pakkumuse esitamist Hankijat oma soovist ettenähtud korrast kõrvale kalduda ega esitanud pakkumuses ühtegi tõendit ega selgitust väidetava tutvumise kohta, mistõttu puudus Hankijal alus lugeda tutvumiskohustus täidetuks.

6.5.2. Väidetavalt on Vaidlustaja esindajad käinud iseseisvalt objektiga tutvumas. Ka see fakt on Vaidlustaja poolt tõendamata, samuti ei vasta selline tutvumine RHAD-ile.

6.6. Hankija ei pea praeguse vaidluse puhul oluliseks seda, kas Vaidlustaja hooldab Sisekaitseakadeemia Paikuse objekti hooneid ja kas Vaidlustaja esindajad käisid iseseisvalt objektiga tutvumas. Fakt on see, et Vaidlustaja ei ole tutvunud objektiga ettenähtud korras.

6.7. Hankijal puudub kaalutusõigus lugeda Vaidlustaja objektiga tutvunuks

Ettepaneku p-ides 6.3–6.5 sätestatud tingimuse sõnastus ei jäta Hankijale kaalutusõigust - sõnastus on imperatiivne ja ühemõtteline (tutvumine on kohustuslik, pakkumuse saab esitada üksnes objektiga tutvumise korral koos Hankija esindajaga ning tutvumise aktile allkirja andes). Tingimuse täitmata jätmise korral jäetakse pakkumus läbi vaatamata

6.8. 12.06.2026 esitas Hankija täiendava seisukoha.

6.8.1. Täiendavas seisukohas kordab Vaidlustaja sisuliselt samu argumente, millele Hankija on juba vastanud.

6.8.2. Vaidlustaja esitas täiendavates seisukohtades e-kirja eesmärgiga tõendada, et ta on hankelepingu täitmise objektiga tutvunud. E-kiri ei tõenda Ettepaneku p-ides 6.3–6.5 sätestatud tutvumiskohustuse täitmist.

Isegi kui e-kirjaga on võimalik tõendada, et Vaidlustaja esindajad viibisid mingil ajal Paikuse objektil, ei tähenda see Ettepaneku tingimuste täitmist. Ettepaneku p-is 6.3 on selgelt sätestatud, et tutvumine peab toimuma Hankija määratud ajal koos Hankija esindajaga, Ettepaneku p-is 6.4 on tutvumise tõendusena ette nähtud akti allkirjastamine kohapeal. Vaidlustaja ei allkirjastanud akti ega käinud objektil Hankija esindajaga.

Tutvumiskohustuse eesmärk ei ole üksnes tagada, et pakkujal on objekti kohta üldised teadmised, vaid ka tagada, et kõik pakkujad saavad täpselt sama teabe Hankija esindaja juuresolekul. Ainult selline ühetaoline tutvumine tagab RHS § 3 p-is 3 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtte järgimise pakkumuste koostamisel. Vaidlustaja varasemad kogemused objektil - olgu need pärit

kehtivatest lepingutest või iseseisvalt korraldatud külastustest - ei asenda seda eesmärki ega täida Ettepanekus sätestatud nõudeid. Lisaks ei ole Vaidlustaja teavitanud Hankijat enne pakkumuse esitamist oma soovist täita tutvumiskohustus alternatiivsel viisil ega esitanud pakkumuse koosseisus ühtegi tõendit ega selgitust väidetava tutvumise kohta. E-kiri on esitatud alles vaidlustusmenetluse käigus.

6.8.3. Vaidlustaja viidatud kohtupraktika ei toeta Vaidlustaja seisukohti.

Tallinna Ringkonnakohtu otsuses asjas nr 3-24-3333 kinnitas ringkonnakohus üksnes hankija õigust teha kaalutlusotsus lubada sisulist tutvumist, kusjuures kõnealuses asjas oli hankija ise aktiivselt otsustanud aktsepteerida alternatiivset tutvumisviisi. Ringkonnakohus ei kohustanud Hankijat sellist kaalutlust tegema. Käesolevas asjas on Ettepaneku p-ide 6.3–6.5 sõnastus imperatiivne ja Hankija ei ole jätnud endale ega pakkujatele võimalust tutvumiskohustuse täitmise viisi osas kaaluda. Asjaolu, et mõnes teises riigihankes on hankijale jäetud kaalutlusõigus, ei tähenda, et sama peab kehtima Riigihankes.

Hankija ei ole takistanud Vaidlustajal tutvumast objektiga ettenähtud ajal. Tutvumiskäigud olid kõigile soovijatele teada ja kättesaadavad. Vaidlustaja otsustas mitte osaleda.

6.8.4. Ettepaneku p-ide 6.3–6.5 sõnastus välistab kaalutlusõiguse. Hankija nõustub, et hanketingimusi tuleb tõlgendada eesmärgipäraselt, mitte pelgalt grammatiliselt, kuid eesmärgipärane tõlgendamine ei tähenda tingimuste muutmist pakkujale sobival viisil. Vaidlustaja väide, et hankedokumente tuleks tõlgendada pakkujale soodsamal ja vähem koormaval viisil ning konkurentsi soodustavalt, puudutavad eelkõige olukorda, kus tingimuse sisu on ebaselge ning kus on vaja valida mitme võrdse tõlgenduse vahel. Ettepaneku p-ide 6.3–6.5 sisu ei ole ebaselge.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. RHS § 111 lg 6 p 1 sätestab, et ettevõtjal ei ole õigust esitada pakkumust, kui *hankija on riigihanke alusdokumentides sätestanud, et pakkumuse saab esitada üksnes pärast hankelepingu täitmise kohaga tutvumist või riigihanke alusdokumente selgitavate dokumentide kohapeal kontrollimist ja ettevõtja ei ole seda hankija määratud ajal teinud.*

RHS § 111 lg 7 sätestab, et: *hankija jätab käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud pakkumuse läbi vaatamata ja teeb selle kohta põhjendatud kirjaliku otsuse. Ettevõtja, kelle pakkumus jäetakse läbi vaatamata, ei osale edasises hankemenetluses.*

Seega tuleneb RHS § 111 lg-test 6 ja 7, et hankija võib riigihanke alusdokumentides sätestada, et pakkumuse saab esitada üksnes pärast hankelepingu täitmise kohaga tutvumist ning selle nõude täitmata jätnud pakkujal ei ole õigust pakkumust esitada.

8. Hankija on RHS § 77 lg 4 p-is 10 sätestatud kohustuse Riigihankes pakkujatele kehtestanud (Ettepaneku p 6 ja selle alapunktid 6.1-6.6) ja RHS § 111 lg 6 p-i 1 kohaselt õiguse pakkumust esitada ära võtnud, sh on Ettepaneku p-is 6.5 rõhutatud, et *[h]ankelepingu täitmise kohaga tutvumine on kohustuslik* ja kehtestatud selgelt arusaadavalt kohustuse nõuetekohase täitmata jätmise tagajärg (Hankija jätab *sellise pakkuja pakkumuse läbi vaatamata*).

Hankelepingu täitmise kohaga tutvumise kohustus ja selle kohustuse rikkumise tagajärg oli kõikidele pakkujatele Riigihankes teada ja nad said seda oma tegevustes arvesse võtta.

9. Käesoleval juhul pidi pakkuja tutvuma hankelepingu täitmise kohaga Hankija määratud viisil, kohal ja ajal. Puudub vaidlus, et Vaidlustaja Ettepaneku p-is 6.1 sätestatud Hankija kontaktisikuga ühendust ei võtnud ja Ettepaneku p-is 6.2 sätestatud ajal hankelepingu täitmise kohtadega tutvumas ei käinud.

Vaidlustajal on Ettepanekus sätestatud hankelepingu täitmise kohaga tutvumise kohustuse rikkumise õigustamiseks kokkuvõtlikult kaks argumenti:

1) tutvumise kohustust ei ole rikutud, kuna Vaidlustaja täitis tutvumise kohustuse ilma
6 (9)

Hankija esindajata teisel ajal;

- 2) Vaidlustaja juba osutab objektile Lepingute I ja II alusel teenust ja tal puudus vajadus hankelepingu täitmise kohaga tutvuda.

9.1. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustaja väitega, et tutvumise kohustuse täitmine oli võimalik ka iseseisvalt (talle sobival ajal) ja selle kohustuse täitmine on E-kirjaga tõendatud.

9.1.1. Ettepaneku p-i 6.7 teine lause reguleerib just sellist olukorda: *Juhul, kui pakkuja esindaja tutvub objekti(de)ga iseseisvalt väljaspool hankija poolt tutvumiseks määratud aega ja ilma objekti kontaktisiku osavõtuta, loetakse, et pakkuja ei ole hankelepingu täitmise kohaga tutvunud.* Seega Vaidlustaja pidi Ettepanekust aru saama, et iseseisev tutvumine väljaspool Hankija määratud aega ja ilma Hankija kontaktisikuta, hankelepingu täitmise kohaga tutvumise nõuet RHAD-is ei täida. Kui Vaidlustaja otsustas seda ignoreerida, pidid ta arvestama, et isegi kui tal on võimalus objektile viibida muul ajal ja ilma Hankija esindajata, ei saa ta hiljem nõuda, et Hankija rikuks enda kehtestatud reegleid Vaidlustaja huvides ja loeks kohustuse täidetuks vaatamata sellele, et Ettepanekus on sõnaselgelt välistatud hankelepingu täitmise kohaga tutvumise kohustuse täitmine iseseisvalt.

9.1.2. Vaidlustaja esitatud E-kiri ei saa tõendada hankelepingu kohaga tutvumise nõude täitmist ka faktiliselt.

Vaidlustaja on ise vaidlustuses kinnitanud, et *Objektile juurdepääsu andis neile Paikuse õppekeskuse valvelauas töötanud päevnik.* Arvestades, et päevnik andis vaid juurdepääsu ega lahkunud koos Vaidlustaja töötajatega valvelauast, ei saa päevnik teada, mida Vaidlustaja töötajad objektile tegelikult tegid, rääkimata sellest, et ta saaks kinnitada *Paikuse õppekeskuses hoonetega tutvumist.* Seega vaidlustuskomisjon on seisukohal, et esitatud E-kiri saab tõendada Vaidlustaja töötajate viibimist 17.04.2026 objektile (kuna päevnik oli andnud neile juurdepääsu), kuid mitte seda, mis eesmärgil nad seal viibisid või mida tegelikult tegid. Selleks eesmärgiks võis olla ka Stelli Lepingutega I või II seotud kohustuste täitmine, sealjuures on võimalik, et päevnik andiski juurdepääsu objektile Vaidlustaja töötajatele vaid põhjusel, et Vaidlustaja täidab seal lepinguid, ja samaväärset juurdepääsu objektile ei oleks küsimise peale võimaldatud teistele Riigihankes osalemisest huvitatud isikutele.

9.1.3. Kui Vaidlustaja siiski möönis, et hankelepingu täitmise kohaga tutvumine on Riigihankes kehtestatud tingimuste täitmiseks (pakkumuse esitamise õiguse tekkimiseks) vajalik, tulnuks seda teha RHAD-is sätestatud reeglite kohaselt ja Vaidlustaja iseseisev viibimine objektile seda kohustust ei täitnud.

9.2. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et Otsus on vale ka põhjusel, et Vaidlustajal puudus vajadus hankelepingu täitmise kohaga tutvumiseks.

9.2.1. Sisuliselt väidab Vaidlustaja, et Ettepaneku p 6 (koos alapunktidega) tema kohta ei kehtinud, kuna ta osutab Lepingutega I ja II praegu objektidel teenust (on ise ka seadmeid paigaldanud), mistõttu on ta Riigihankes RHAD-i tingimustele vastava pakkumuse esitamiseks hankelepingu täitmise kohaga piisavalt tuttav. See seisukoht võiks tähtsust omada juhul, kui pakkumuse läbi vaatamata jätmise tagajärg saaks saabuda vaid põhjuslikus seoses mittevastava pakkumuse esitamisega, kuid Ettepaneku p-is 6.5 sätestatud tagajärje saabumiseks see nii ei ole (Hankija ei pea tõendama, et kohustuse täitmata jätmise tulemusel on esitatud ka RHS § 114 lg 2 mõttes mittevastav pakkumus).

9.2.2. Vaidlustuskomisjon kordab, et Ettepaneku p-is 6.5 on Hankija rõhutanud (jämedas kirjas), et hankelepingu täitmise kohaga tutvumine on Riigihankes kohustuslik ja märkinud, et kohustuse täitmata jätmisel on tagajärg: Hankija jätab sellise pakkuja pakkumuse läbi vaatamata. Seega Otsuse tegemise hetkel ei saa Otsus olla vale põhjusel, et Vaidlustaja võiks varasema kogemuse

pinnalt suuta esitada nõuetekohase pakkumuse ka ilma, et ta kohustuslikus korras hankelepingu täitmise kohaga koos Hankijaga tutvuks. Seega Vaidlustaja varasem võimalik seotus hankelepingu täitmise kohaga ei andud talle mistahes õigust Ettepanekus sätestatud viisil hankelepingu täitmise kohaga tutvumise tingimuste täitmata jätmiseks.

9.2.3. RHAD-is ei ole kehtestatud mingeid eriregulatsioone ega välistusi, millal võib pakkuja jätta hankelepingu kohaga tutvumise kohustuse täitmata ja kõik Riigihankes osalemisest huvitatud isikud olid pandud samasse olukorda: hankelepingu täitmise kohaga tutvumine oli Riigihankes pakkumuse esitamise õiguse tekkimiseks kohustuslik.

Antud juhul on Vaidlustajaga tegevuse/tegevusetusega seonduvalt pakkumuse läbi vaatamata jätmise otsuse tegemiseks RHS-is ja RHAD-is sätestatud koosseis täidetud.

10. Vaidlustaja on iseseisvalt otsustanud rikkuda RHAD-is kehtestatud Riigihanke reegleid ja peab kandma ka sellega seotud tagajärgi. Vaidlustaja ei saa Otsuse vaidlustamise kaudu nõuda, et Hankija RHAD-is kehtestatud tingimusi tema suhtes ei kohaldaks või kohaldaks tema suhtes reegleid, mis on selges vastuolus RHAD-is kehtestatud reeglitega.

10.1. Asjaolu, et Euroopa Liidu õigus ei näe ette, et tutvumisenõude täitmata jätmise korral lasuks hankijal keeld sõlmida pakkuja hankeleping või et tutvumisenõude täitmata jätmine peaks kaasa tooma selle, et pakkujal oleks keelatud edasises menetluses osaleda, ei ole Riigihankes asjasse puutuv – kõik reeglid, mis kohalduvad Riigihankes seoses hankelepingu täitmise kohaga tutvumisega ja kohustuse täitmata jätmisega on Hankija selgelt ja üheselt mõistetavalt kehtestanud RHAD-is ja need sätted on kooskõlas RHS § 77 lg 4 p-iga 10 ning RHS § 111 lg-dega 6 ja 7. Euroopa Liidu kohtupraktikast tuleneb Hankija kohustus oma reeglitest rangelt kinni pidada (nt C-496/99 p 115, C-336/12 p 40, C-42/13 p-id 42 ja 43).

Seega isegi kui direktiiv RHS § 111 lg-dega 6 ja 7 sarnast regulatsiooni ei sisalda, sisaldub see RHS-is ja RHAD-is ja Hankija on Riigihankes enda kehtestatud tingimustega rangelt seotud.

10.2. Läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtte nõuab, et kõik hankemenetluse tingimused ja eeskirjad peavad olema hanketeates või alusdokumentides esitatud selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt nii, et esiteks saaksid kõik piisavalt informeeritud ja tavapäraselt hoolsad pakkujad aru nende täpsest tähendusest ja tõlgendaksid neid ühtmoodi ning teiseks oleks hankijal võimalik kontrollida, kas esitatud pakkumused vastavad kõnealuse lepingu suhtes kohaldatavatele kriteeriumidele (C-496/99 p 111). Antud juhul ei ole kahtlust, et Ettepaneku p-id 6.1-6.6 olid selged ja kõik Riigihankes osalemisest huvitatud isikud pidid nendest ühte moodi aru saama. Olukorras, kus tingimuste selgus ja arusaadavus ei ole kahtluse all, ei saa Hankija asuda neid rikkuma selleks, et Riigihankes saaks osalemist jätkata ka Vaidlustaja.

Kui Vaidlustaja arvates peaksid talle Riigihankes kehtima teistsugused reegleid, tulnuks neid enne pakkumuste esitamise tähtaja saabumist Hankijalt küsida ja/või vajadusel RHAD vaidlustada. Vaidlustaja seda ei teinud. Ühelgi juhul ei ole Vaidlustaja pädevuses Riigihankes reegleid ise kehtestada.

10.3. Ringkonnakohus tunnustas haldusasjas 3-24-3333 hankija õigust kaaluda riigihanke alusdokumentide alusel kolmanda isiku pakkumuse tagasilükkamist teenuse osutamise kohaga tutvumata jätmisel, kuna hankija oli sellised reeglid endale riigihanke alusdokumentides ise ette näinud (viidatud otsuse p-i 16 kohaselt: *Küsimus on, mis on selle kohustuse täitmata jätmise õiguslikuks tagajärjeks, kas kolmanda isiku pakkumuse läbi vaatamata jätmine RHS § 111 lg 6 p 1 ja lg 7 alusel ilma hankija kaalumisevõimaluseta või hankija õigus RHAD-i vaidlusaluse punkti alusel otsustada pakkumuse tagasilükkamise üle*). Kohus otsustas, et tolles lihthankemenetlusena läbiviidavas riigihankes oli hankijal õigus otsustada pakkumuse tagasilükkamise üle. Vaidlusaluses Riigihankes ei ole tegemist võrreldava olukorraga – Hankija ei ole hankelepingu täitmise kohaga tutvumist ja selle rikkumise tagajärge sätestanud tagasilükkamise alusena ega õigusena otsustada kohustuse rikkumisel pakkumuse tagasilükkamise üle, mistõttu avatud

hankemenetlusena läbiviidavas Riigihankes ei laiene Otsuse tegemisele Ettepaneku p-is 6 sätestatud kohustuse rikkumisel RHS § 114 lg-st 2 tulenev kaalutusõigus otsustada mittesisuliste puuduste esinemisel pakkumuses pakkumuse puudustega vastavaks tunnistamise või tagasilükkamise üle.

10.4. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija Otsus on õige ja selle kehtetuks tunnistamiseks alused puuduvad.

11. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus on vaidlustatud põhjusel, et kui Vaidlustajal oleks lastud Riigihankes jätkata, oleks tema pakkumus tulnud tunnistada vastavaks ja edukaks. Kuna vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija Otsus Vaidlustaja pakkumuse läbi vaatamata jätmiseks on kooskõlas RHS-i ja RHAD-ga, siis tuleb jätta rahuldamata ka vaidlustus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsusele.

12. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 3.

Hankija ei taotlenud kulude väljamõistmist. Kolmas isik vaidlustusmenetluses oma seisukohti ei esitanud, mistõttu tal hüvitatavaid kulusid ei tekkinud.

Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)
Angelika Timusk